

2024/1214

3.5.2024

AVTAL MELLAN EUROPEISKA UNIONEN OCH AMERIKAS FÖRENTA STATER OM FASTSTÄLLANDE AV SÄKERHETSFÖRFARANDEN FÖR UPPSKJUTNING AV GALILEOSATELLITER FRÅN FÖRENTA STATERNAS TERRITORIUM

A. EUROPEISKA UNIONEN, nedan kallad *unionen*

och

AMERIKAS FÖRENTA STATER, nedan kallad *Förenta staterna*, nedan gemensamt kallade *parterna*,

SOM BEAKTAR rymdteknikens betydelse för nationerna och deras medborgare på områdena kommunikation, fjärranalys, navigering och nationell säkerhet,

SOM ÄR ÖVERTYGADE OM behovet av att Förenta staterna och unionen samarbetar så att fördelarna med denna viktiga teknik till fullo kan uppnås för alla relevanta tillämpningar,

SOM ERINRAR OM att Galileo är unionens globala satellitnavigeringssystem som konstruerats för att kostnadsfritt tillhandahålla positionsbestämnings- och tidsbestämningsinformation för en lång rad sektorer som luftfart, järnvägar, sjöfart och telekommunikation,

SOM ÄR MEDVETNA OM att import av säkerhetsskyddsklassificerad EU-utrustning till Förenta staternas territorium för satellituppskjutning ofrånkomligen medför säkerhetsrisker och förtjänar lämpliga säkerhetsåtgärder och samarbete mellan Förenta staterna och unionen,

SOM BEAKTAR att Förenta staterna och unionen har det gemensamma målet att förhindra och skydda sig mot missbruk av rymdteknik och därigenom stärka sin egen säkerhet och ge sina medborgare en hög säkerhetsnivå,

SOM BEAKTAR Galileosatelliternas strategiska och vetenskapliga betydelse och ekonomiska värde,

SOM ERKÄNNER behovet av att säkerställa skydd av sekretessbelagda uppgifter och tillgångar relaterade till uppskjutning av Galileosatelliter,

SOM BEAKTAR att de tekniska utmaningarna vid satellituppskjutningar gör det pågående informationsutbytet och samarbetet mellan Förenta staterna och unionen oundgängligt,

SOM ERINRAR OM avtalet om främjande, tillhandahållande och användning av de satellitbaserade navigationssystemen Galileo och GPS och relaterade tillämpningar mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Amerikas förenta stater, å andra sidan, undertecknat i Dromoland Castle, County Clare, den 26 juni 2004,

SOM ERINRAR OM avtalet mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta staters regering om säkerhet för sekretessbelagda uppgifter, upprättat i Washington den 30 april 2007 (*säkerhetsavtalet*), särskilt artikel 19, med tillhörande säkerhetsarrangemang för skydd av sekretessbelagda uppgifter som utbyts mellan EU och Förenta staterna, vilket godkändes av säkerhetskommittén den 29 juni 2007 och av Förenta staterna den 18 juli 2007 (*säkerhetsarrangemanget*),

SOM BEAKTAR att Europeiska kommissionen har anförtrott förvaltningen av avtalen om uppskjutningstjänster för Galileo till Europeiska rymdorganisationen, som genomför satellituppskjutningskampanjer för unionen,

SOM BEAKTAR det ansvar som åligger Förenta staternas kommersiella leverantörer av uppskjutningstjänster i enlighet med vad som fastställs i amerikansk rätt och i Förenta staternas regelverk, policy, tillämpliga licenser och stödarkrangemang, samt motsvarande roll och ansvar för Förenta staternas departement och organ,

HAR ENATS OM FÖLJANDE.

Artikel 1

Tillämpningsområde

1. Detta avtal är tillämpligt på uppskjutningar av Galileosatelliter från Förenta staternas territorium.
2. Parterna är medvetna om att säkerhetsskyddsklassificerad EU-utrustning och EU-dokumentation kommer att exporteras från unionen och importeras till Förenta staterna, användas på Förenta staternas territorium och återexporteras till unionen. För att skydda säkerhetsskyddsklassificerad EU-utrustning och EU-dokumentation ska båda parter, i nära samordning med leverantören av uppskjutningstjänster, säkerställa att alla nödvändiga och lämpliga åtgärder i enlighet med villkoren i detta avtal vidtas för att kontrollera och skydda sådan utrustning och dokumentation.
3. Om inte annat föreskrivs i detta avtal eller godkänns av Europeiska kommissionen efter samråd med parterna, ska Europeiska rymdorganisationens lokala säkerhetstjänsteman, hans eller hennes utsedda företrädare samt utsedda företrädare för Europeiska kommissionens behålla exklusiv åtkomst till säkerhetsskyddsklassificerad EU-utrustning och EU-dokumentation under varje uppskjutningskampanj, från och med det att sådan utrustning och dokumentation anländer till Förenta staternas territorium och till och med avlägsnandet från Förenta staternas territorium.
4. Om säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter lämnas ut till eller på annat sätt tas emot av Förenta staternas regering eller av sådana bemyndigade tredje parter som avses i artikel 5.4 eller andra tredje parter, som parterna gemensamt kommer överens om, ska villkoren i säkerhetsavtalet och villkoren däri tillämpas på och reglera skyddet av sådana säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter oavsett vilken europeisk enhet som tillhandahåller dem.

Artikel 2

Definitioner

I detta avtal gäller följande definitioner:

1. *säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter*: uppgifter eller material som placerats på en EU-säkerhetsskyddsklassificeringsnivå och vars obehöriga röjande skulle kunna åsamka unionens eller en eller flera av dess medlemsstaters intressen olika grader av skada. Säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter kan vara muntliga, visuella, i elektronisk form, magnetisk form eller dokumentform, eller i form av material, inklusive utrustning och teknik.
2. *säkerhetsskyddsklassificerad EU-utrustning och EU-dokumentation*: utrustning och dokumentation som innehåller säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter.
3. *skyddade EU-tillgångar*: föremål eller material på en uppskjutningsbas som importerats till Förenta staternas territorium för ändamålet att skjuta upp en Galileosatellit, inbegripet men inte begränsat till säkerhetsskyddsklassificerad EU-utrustning och EU-dokumentation.
4. *säkra zoner*: områden på uppskjutningsbasen där skyddade EU-tillgångar förvaras och hanteras, i enlighet med unionens avtalsarrangemang med leverantören av uppskjutningstjänster och leverantören av uppskjutningstjänsters stödrangemang med uppskjutningsbasen.
5. *uppskjutningsbas*: en eller flera särskilda platser på Förenta staternas statliga egendom med anläggningar för montering av uppskjutningsfordonet, hantering av dess bränsle, förberedelse av rymdfarkoster för uppskjutning, uppskjutning och övervakning av uppskjutningar, som är belägen på Förenta staternas territorium och från vilken uppskjutningen av Galileosatelliterna ska ske.
6. *kommersiell anläggning för bearbetning av nyttolast*: anläggning för förberedelse av en rymdfarkost och nyttolast för uppskjutning, som är belägen på Förenta staternas territorium på privat egendom utanför uppskjutningsbasen.
7. *säkerhetsincident*: varje händelse som kan leda till obehörig tillgång, användning, röjande, ändring eller förstöring av information, dokumentation, utrustning eller störning av systemdriften av skyddade EU-tillgångar.
8. *leverantör av uppskjutningstjänster*: den amerikanska organisation som Europeiska kommissionen anlitar för att skjuta upp Galileosatelliterna.
9. *Galileo*: unionens oberoende civila globala satellitnavigeringssystem (GNSS) under civil kontroll som består av en konstellation av satelliter, kontrollcentrum och ett globalt nätverk av markstationer, som erbjuder positionsbestämning, navigerings- och tidsbestämningstjänster, inbegripet säkerhetsbehov och säkerhetskrav.

10. *Galileosatellit*: en rymdfarkost som hör till Galileosystemet och som importeras till Förenta staternas territorium för uppskjutning.
11. *Galileosatellitskrot*: varje Galileosatellit eller delar av den, inbegripet fragment och delar av dem, som påträffas på Förenta staternas territorium eller på Förenta staternas territorialvatten eller på internationellt vatten efter ett missöde eller en olycka där Galileosatelliten är inblandad.
12. *Europeiska rymdorganisationen* eller *ESA*: en mellanstatlig organisation inrättad genom konventionen om inrättande av en europeisk rymdorganisation, som öppnades för undertecknande i Paris den 30 maj 1975 och trädde i kraft den 30 oktober 1980. I enlighet med artikel 28.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/696 av den 28 april 2021 om inrättande av unionens rymdprogram och Europeiska unionens rymdprogrambyrå (*EU:s rymdförordning*) har unionen anförtrott ESA uppgifter i samband med genomförandet av unionens rymdprogram, inbegripet upphandling och genomförande av särskilda uppskjutningsavtal, som ESA utför för unionens räkning.
13. *Europeiska unionens rymdprogrambyrå* eller *EUSPA*: den unionsbyrå som inrättats genom EU:s rymdförordning och som av Europeiska kommissionen har anförtrotts förvaltningen och driften av Galileokomponenten i unionens rymdprogram.
14. *ESA:s lokala säkerhetstjänsteman*: den ESA-tjänsteman som utsetts av Europeiska kommissionen och som ansvarar för säkerheten under unionens uppskjutningskampanjer för Galileo.
15. *ESA:s lokala säkerhetstjänstemans företrädare*: personal och uppdragstagare vid ESA som av ESA:s lokala säkerhetstjänsteman skriftligen utsetts för att utföra en viss roll, ett visst ansvar eller en viss uppgift för dennes räkning. Utseendet är begränsat till en viss uppgift och är inte någon fullmakt för företrädaren att agera på ESA:s lokala säkerhetstjänstemans vägnar i största allmänhet.
16. *företrädare för Europeiska kommissionen*: unionens personal, inbegripet EUSPA:s personal, och experter från unionens medlemsstater som skriftligen utsetts av Europeiska kommissionen för att utföra en viss roll, ett visst ansvar eller en viss uppgift för dess räkning. Utseendet är begränsat till en viss uppgift och är inte någon fullmakt för företrädaren att agera på Europeiska kommissionens vägnar i största allmänhet.

Artikel 3

Importförfaranden

1. Import av skyddade EU-tillgångar till Förenta staternas territorium ska omfattas av amerikansk lagstiftning, inbegripet lagar som förvaltas eller vars efterlevnad upprätthålls av Förenta staternas tull- och gränsmyndighet (*U.S. Customs and Border Protection, CBP*). CBP ska, i enlighet med tillämplig lagstiftning och policy, använda sitt utrymme för diskretion med avseende på huruvida någon inspektion av föremål behövs.
2. Unionen ska i samordning med leverantören av uppskjutningstjänster förse berörda amerikanska organ med all information som krävs enligt amerikansk rätt för att möjliggöra tullklarering av skyddade EU-tillgångar, inbegripet uppfyllande av tillämpliga licensieringskrav. Förenta staterna ska förse Europeiska kommissionen med information om de planerade tullklaringsförfarandena.
3. Om CBP anser sig behöva inspektera en Galileosatellit eller andra skyddade EU-tillgångar, ska den kontaktpunkt för CBP som utsetts enligt artikel 9 kontakta ESA:s lokala säkerhetstjänsteman och, i den mån det är praktiskt möjligt, säkerställa att ESA:s lokala säkerhetstjänsteman och/eller hans/hennes företrädare är närvarande vid en sådan inspektion. Sådana tullinspektioner ska genomföras i enlighet med tillämplig amerikansk rätt, i en säker zon eller annan ömsesidigt utsedd anläggning på uppskjutningsbasen, med en säkerhet som står i proportion till arten av föremålet eller föremålen för inspektion, och får utföras endast i den utsträckning som är nödvändig för att säkerställa överensstämmelse med amerikansk rätt.
4. ESA:s lokala säkerhetstjänsteman får begära att CBP avvaktar med en inspektion för att möjliggöra bilaterala samråd på förhand mellan Europeiska kommissionen och Förenta staternas utrikesdepartement. Under förutsättning att det inte föreligger omedelbar fara för människors liv eller Förenta staternas nationella säkerhet förväntar sig CBP att den kommer att tillmötesgå en sådan begäran.

Artikel 4

Skydd av säkra zoner på uppskjutningsbasen och skyddade EU-tillgångar

1. På ett sätt som är förenligt med amerikansk rätt och Förenta staternas policyer, förfaranden och stödarrangemang med leverantören av uppskjutningstjänster gäller följande:
 - a) Förenta staterna ska vidta alla nödvändiga och lämpliga åtgärder för att skydda uppskjutningsbasen mot intrång, inbegripet de områden som innehåller en säker zon.

- b) Förenta staterna ska vidta alla nödvändiga och lämpliga åtgärder för att förhindra skador på, ändringar av och manipulering av Galileosatelliter under uppskjutningskampanjen, från och med ankomsten till Förenta staternas territorium till och med avlägsnandet från Förenta staternas territorium.
- c) Förenta staterna ska på Europeiska kommissionens begäran bekräfta statusen för anläggningens säkerhetsgodkännande av leverantören av uppskjutningstjänster och ägaren/operatören av den kommersiella anläggningen för bearbetning av nyttolast enligt Förenta staternas inhemska rätt om förvaring av säkerhetsskyddsklassificerad utrustning och dokumentation. Förenta staterna ska underrätta Europeiska kommissionen om varje ändring av tidigare bekräftad status.
- d) Om inte annat följer av artiklarna 3.3, 5.4 och 6.3 får Förenta staterna inte bereda sig tillgång till eller inspektera skyddade EU-tillgångar på en uppskjutningsbas. Förenta staterna ska skydda de säkra zonerna från alla former av obehörigt tillträde, avlyssning eller andra former av störningar av verksamheten i de säkra zonerna.
- e) Förenta staternas regering och stödjande uppdragstagares personal får ges tillträde till och inspektera en säker zon belägen på en uppskjutningsbas i det begränsade syftet att bekräfta efterlevnad av säkerhets-, skydds- och miljökrav, för brottsbekämpning eller i enlighet med vad som föreskrivs i artikel 5. I händelse av sådant tillträde eller sådan inspektion ska Förenta staternas regering och stödjande uppdragstagares personal i rimlig tid meddela detta för att underlätta tillträde i lämplig tid till den säkra zonen för ESA:s lokala säkerhetstjänsteman eller hans/hennes företrädare, och får inte utesluta ESA:s lokala säkerhetstjänsteman eller hans/hennes företrädare från en säker zon, utom i begränsade fall av brådskande och omedelbart hot mot människors liv eller risk för Förenta staternas nationella säkerhet eller för brottsbekämpande ändamål. I sådana fall ska personal från Förenta staternas regering ändå hålla ESA:s lokala säkerhetstjänsteman eller, om denne inte är tillgänglig, hans/hennes företrädare underrättade på lämpligt sätt, och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa oavbruten drift av videosystem tillhörande unionen som är tillåtna enligt avtal med leverantören av uppskjutningstjänster.
- f) Förenta staterna får inte hindra unionen från att använda vederbörligen importerad krypteringsutrustning för telekommunikation i säkra zoner på uppskjutningsbasen eller den kommersiella anläggningen för bearbetning av nyttolast. Unionen får endast använda sådan utrustning via leverantören av uppskjutningstjänsters eller den kommersiella anläggningen för bearbetning av nyttolasts kommunikationsnät, om inte Förenta staterna har godkänt något annat.
2. Förenta staterna ska hålla ESA:s lokala säkerhetstjänsteman informerad genom leverantören av uppskjutningstjänster innan något beslut fattas om utrymning av något område på uppskjutningsbasen som har samband med unionens uppskjutning. I den mån det är praktiskt möjligt i sådana situationer ska unionen tillåtas utstationera en vakt dygnet runt i eller vid de säkra zonerna och fortsätta att övervaka de säkra zonerna på distans via videosystem tillhörande unionen som är tillåtna enligt avtal med leverantören av uppskjutningstjänster.
3. Före ibruktagande eller förvaring av säkerhetsskyddsklassificerad EU-utrustning och EU-dokumentation i en säker zon på en uppskjutningsbas eller i en kommersiell anläggning för bearbetning av nyttolast ska Förenta staterna, på Europeiska kommissionens begäran, skriftligen underrätta kommissionen om att alla nödvändiga och lämpliga säkerhetsåtgärder har vidtagits.
4. Bestämmelserna i denna artikel är huvudsakligen tillämpliga på verksamhet och skyddade EU-tillgångar på en uppskjutningsbas och omfattar inte, om inte annat föreskrivs i denna artikel, verksamhet och skyddade EU-tillgångar i en kommersiell anläggning för bearbetning av nyttolast. Unionens verksamhet och skyddade EU-tillgångar i en kommersiell anläggning för bearbetning av nyttolast regleras i första hand genom avtal mellan unionen, leverantören av uppskjutningstjänster och anläggningens ägare/operatörer.
5. Unionen ska skriftligen förse Förenta staterna med en förteckning över säkerhetsskyddsklassificerad EU-utrustning och EU-dokumentation i en lanseringskampanj samt en förteckning över skyddade EU-tillgångar.
6. Parterna ska gemensamt skriftligen utse den uppskjutningsbas, den kommersiella anläggning för bearbetning av nyttolast och de säkra zoner som unionen får använda under varje uppskjutningskampanj.

Artikel 5

Säkerhetsutredningar

1. I händelse av en misstänkt säkerhetsincident ska ESA:s lokala säkerhetstjänsteman, om han eller hon anser det lämpligt och efter ett klargörande möte med leverantören av uppskjutningstjänsters säkerhetstjänsteman, anmäla säkerhetsincidenten till Förenta staternas säkerhetsmyndighet på uppskjutningsbasen för vidare utredning. ESA:s lokala säkerhetstjänsteman ska också anmäla säkerhetsincidenten till Förenta staternas utrikesdepartement.

2. Förenta staternas säkerhetsmyndighet på uppskjutningsbasen ska, i samordning med leverantören av uppskjutningstjänster, ESA:s lokala säkerhetstjänsteman och andra involverade organisationer, utreda varje säkerhetsincident som anmäls av ESA:s lokala säkerhetstjänsteman.
3. När en utredning är slutförd ska Förenta staterna lämna en fullständig rapport till Europeiska kommissionen, i enlighet med artikel 25 b i säkerhetsarrangemanget, och ange eventuella avhjälpande eller korrigerande åtgärder som ska vidtas.
4. Personal från Förenta staternas regering eller andra federala eller delstatliga myndigheter, personal från leverantören av uppskjutningstjänster, och deras respektive stödjande uppdragstagare, som innehar nödvändiga säkerhetsgodkännanden, får ges tillgång till eller inspektera skyddade EU-tillgångar endast vid en utredning av en säkerhetsincident som anmäls av ESA:s lokala säkerhetstjänsteman till Förenta staternas säkerhetsmyndighet på uppskjutningsbasen. Sådan tillgång får endast ges för utredningsändamål och efter förhandsgodkännande från Europeiska kommissionen i enlighet med vad ESA:s lokala säkerhetstjänsteman har meddelat Förenta staternas säkerhetsmyndighet på uppskjutningsbasen. Förenta staternas säkerhetsmyndighet på uppskjutningsbasen, eller någon annan lämplig amerikansk myndighet, ska i sin tur godkänna tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter för lämplig personal hos federal eller delstatlig förvaltning eller hos leverantören av uppskjutningstjänster och deras respektive uppdragstagare, i enlighet med Europeiska kommissionens godkännande.
5. I enlighet med artikel 3.3 i säkerhetsavtalet ska säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter som lämnas ut av Europeiska kommissionen, företrädare för Europeiska kommissionen, eller av ESA:s lokala säkerhetstjänsteman, inbegripet hans/hennes företrädare, till Förenta staterna i samband med genomförandet av detta avtal, eller som Förenta staterna på annat sätt har tagit emot, skyddas av Förenta staterna på ett sätt som är åtminstone likvärdigt med det skydd som unionen erbjuder. Bilagan till det här avtalet ska tillämpas på uppgifter som är stämplade, märkta eller betecknade "RESTREINT UE/EU RESTRICTED" och som lämnas ut till eller på annat sätt tas emot av Förenta staterna.
6. Parterna är medvetna om att en säkerhetsincident i en kommersiell anläggning för bearbetning av nyttolast eller under transport medför komplexa och unika utmaningar när det gäller frågor om jurisdiktion. Under sådana omständigheter skulle Förenta staternas säkerhetsmyndighet på uppskjutningsbasen göra sitt bästa för att underlätta utredningen av en sådan incident med berörda parter, inbegripet EU, leverantören av uppskjutningstjänster, ägaren eller operatören av den kommersiella anläggningen för bearbetning av nyttolast samt lämpliga Förenta staternas federala och delstatliga myndigheter.

Artikel 6

Bärgning av Galileosatellitskrot

1. I händelse av ett missöde eller en olycka som leder till att Galileosatelliten förstörs ska Förenta staterna, på ett sätt som är förenligt med amerikansk rätt och Förenta staternas policyer, förfaranden och stöddarrangemang med leverantören av uppskjutningstjänster, bemyndiga ESA:s lokala säkerhetstjänsteman, hans/hennes företrädare och företrädarna för Europeiska kommissionen i enlighet med vad som meddelats av den kontaktpunkt som anges i artikel 9, att göra följande:
 - a) Delta i sökandet och samla in Galileosatellitskrot på de platser där det finns.
 - b) Förvara Galileosatellitskrot i en säker zon under kontinuerlig övervakning av ESA:s lokala säkerhetstjänsteman.
 - c) Transportera Galileosatellitskrotet till unionens territorium.
2. Under bärgningen ska var och en av parterna utan dröjsmål underrätta den andra parten om den får kännedom om var Galileosatellitskrot finns, utanför det fastställda sökområdet, i den mån det är praktiskt möjligt innan det fysiskt avlägsnas från den plats där skrotet finns.
3. Förenta staternas regering och personal från leverantören av uppskjutningstjänster och deras stödjande uppdragstagare får inspektera bärgat Galileosatellitskrot uteslutande för utredningsändamål. I samband med detta ska de låta ESA:s lokala säkerhetstjänsteman närvara. Inspektion av bärgat Galileosatellitskrot utöver visuell inspektion bör endast ske efter samråd mellan parterna.
4. ESA:s lokala säkerhetstjänsteman får av den federala luftfartsmyndighetens (FAA) kontaktpunkt som utsetts enligt artikel 9 begära att man avvaktar med en planerad inspektion av Galileosatellitskrot för att möjliggöra bilaterala samråd på förhand mellan Europeiska kommissionen och Förenta staternas utrikesdepartement. Under förutsättning att det inte föreligger omedelbar fara för människors liv eller säkerhet förväntar sig FAA att den kommer att tillmötesgå en sådan begäran.

*Artikel 7***Registrering**

1. För varje Galileosatellit som skjuts upp från Förenta staternas territorium i samband med detta avtal ska unionen säkerställa att information om rymdföremålet lämnas till Förenta nationernas generalsekreterare, i enlighet med konventionen om registrering av föremål som har sänts ut i yttre rymden, utfärdad den 12 november 1974 (*registreringskonventionen*).
2. Parterna är överens om att Förenta staterna inte ska ansvara för registrering av Galileosateliter i enlighet med registreringskonventionen och att Förenta staterna inte har någon jurisdiktion eller kontroll över sådana föremål i yttre rymden.

*Artikel 8***Ansvar**

1. Om Galileosatelliten, eller en komponent som utgör en del av den, orsakar skada som ger upphov till ett eller flera ersättningsanspråk mot Förenta staterna enligt internationell rätt gäller följande:
 - a) Förenta staterna får ansöka om att unionen träder i Förenta staternas ställe i det forum där ett sådant anspråk framförs. Unionen ska underlätta sådana ansträngningar.
 - b) Om en sådan substitution inte lyckas samtycker unionen till att hålla Förenta staterna skadeslöst och ersätta Förenta staterna för alla ekonomiska förpliktelser som följer av förlikningen eller avgörandet avseende sådana anspråk. Parterna ska samordna försvaret mot sådana anspråk.
 - c) I händelse av en tvist eller ett potentiellt anspråk ska Förenta staterna utan dröjsmål skriftligen underrätta unionen och lämna alla relevanta uppgifter.
 - d) Om Förenta staterna väljer att ingå förlikning om anspråket bör unionens skriftliga samtycke inhämtas före förlikningen. Unionen ska vara ansvarigt för att ersätta Förenta staterna för det belopp förlikningen avser endast om EU har samtyckt till förlikningen.
 - e) Parterna är överens om att i alla skeden på lämpligt sätt samråda om hur sådana anspråk ska hanteras och disponeras.
2. I denna artikel avses med skada förlust av människoliv, personskada eller annan hälsoskada eller förlust av eller skada på staters eller fysiska eller juridiska personers egendom.
3. Ingenting i detta avtal ska förstås som ett avstående från Förenta staternas suveräna immunitet eller andra immuniteter eller privilegier som följer av internationell sedvanerätt, eller ett undantag från fördrag och avtal i kraft mellan Förenta staterna och unionen eller från andra internationella rättsliga förpliktelser.

*Artikel 9***Kontaktpunkter**

1. För att underlätta genomförandet av detta avtal ska parterna utse och skriftligen förse den andra parten med operativa kontaktpunkter och deras kontaktuppgifter för de enheter som anges i punkterna 2 och 3.
2. För unionen:
 - Europeiska kommissionen
 - ESA:s lokala säkerhetstjänsteman
 - ESA
 - EUSPA
 - Leverantören av uppskjutningstjänster
 - Satellittillverkaren

3. För Förenta staterna:

- Uppskjutningsbasens säkerhetsmyndighet (*Launch Base Security Authority*)
- Uppskjutningsbasens högsta myndighet (*Launch Base Senior Authority*)
- CBP
- Federala luftfartsmyndigheten (*Federal Aviation Administration*)

*Artikel 10***Twistlösning**

Eventuella tvister mellan parterna som härrör från eller har samband med detta avtal ska lösas enbart genom samråd mellan parterna.

*Artikel 11***Andra avtal**

Ingenting i detta avtal ska ändra befintliga avtal eller arrangemang mellan parterna.

*Artikel 12***Ikraftträdande och uppsägning**

1. Detta avtal träder i kraft dagen efter dagen för mottagandet av den sista noten i en utväxling av diplomatiska noter genom vilken parterna har underrättat varandra om att deras respektive interna förfaranden för detta avtals ikraftträdande har slutförts, och det ska fortsätta att gälla till och med den 1 januari 2027.
2. Unionen och Förenta staterna får tillämpa hela eller delar av detta avtal provisoriskt i enlighet med deras respektive interna förfaranden och lagstiftning. Den provisoriska tillämpningen ska inledas dagen efter den dag då
 - a) unionen har underrättat Förenta staterna om vilka delar av detta avtal som den avser att tillämpa provisoriskt, och
 - b) Förenta staterna bekräftar sitt samtycke till de delar av avtalet som ska tillämpas provisoriskt.
3. Vardera parten får skriftligen anmäla sin avsikt att säga upp detta avtal till den andra parten. Uppsägningen ska få verkan åtta månader efter den dag då anmälan togs emot.
4. Detta avtal får ändras eller förlängas genom ömsesidig skriftlig överenskommelse mellan parterna.
5. Bilagan, vilken fastställer åtgärder för att skydda uppgifter på säkerhetsskyddsklassificeringsnivå RESTREINT UE/EU RESTRICTED, utgör en integrerad del av detta avtal.

*Artikel 13***Giltig text**

Den undertecknade texten på engelska av detta avtal ska vara giltig. Detta avtal är av unionen upprättat även på de bulgariska, danska, engelska, estniska, finska, franska, grekiska, iriska, italienska, kroatiska, lettiska, litauiska, maltesiska, nederländska, polska, portugisiska, rumänska, slovakiska, slovenska, spanska, svenska, tjeckiska, tyska och ungerska språken.

TILL BEKRÄFTELSE HÄRAV har undertecknade, därtill vederbörligen bemyndigade av sina respektive myndigheter, undertecknat detta avtal.

Utfärdat i Bryssel den tjugofemte mars tjugotusentjugofyra i två exemplar på engelska.

BILAGA

Åtgärder för att skydda uppgifter på säkerhetsskyddsklassificeringsnivån RESTREINT UE/EU RESTRICTED

Uppgifter på säkerhetsskyddsklassificeringsnivån RESTREINT UE/EU RESTRICTED kan vara muntliga, visuella, i elektronisk form, magnetisk form eller dokumentform, eller i form av material, inklusive utrustning eller teknik.

Uppgifter på säkerhetsskyddsklassificeringsnivån RESTREINT UE/EU RESTRICTED kan vara lagrade på alla typer av fysiska medier.

1. Tillämpningsområde och ansvar

Åtgärderna i denna bilaga är tillämpliga om Förenta staternas säkerhetsmyndighet på uppskjutningsbasen eller någon annan lämplig amerikansk myndighet tillhandahålls eller på annat sätt tar emot uppgifter på säkerhetsskyddsklassificeringsnivån RESTREINT UE/EU RESTRICTED enligt detta avtal. Förenta staternas regering eller sådana bemyndigade tredje parter som avses i artikel 5.4 eller andra tredje parter som parterna gemensamt kommer överens om som får tillgång till uppgifter på säkerhetsskyddsklassificeringsnivån RESTREINT UE/EU RESTRICTED enligt detta avtal är ansvariga för hantering, förvaring och registrering av sådana uppgifter enligt vad som anges i detta avtal.

2. Nivåer för säkerhetsgodkännande

Endast behörig amerikansk personal eller personal från tredje part som har den behovsenliga behörighet som krävs enligt vad som fastställs av ESA:s lokala säkerhetstjänsteman och Förenta staternas säkerhetsmyndighet på uppskjutningsbasen kan ha tillgång till uppgifter på säkerhetsskyddsklassificeringsnivån RESTREINT UE/EU RESTRICTED. Innan tillgång beviljas ska personerna ha informerats om reglerna och relevanta säkerhetsstandarder och riktlinjer för skydd av uppgifter på säkerhetsskyddsklassificeringsnivån RESTREINT UE/EU RESTRICTED och ska erkänna sitt ansvar för att skydda dessa uppgifter.

Något personalsäkerhetsgodkännande krävs inte för behörig amerikansk personal eller personal från tredje part för tillgång till uppgifter på säkerhetsskyddsklassificeringsnivån RESTREINT UE/EU RESTRICTED.

3. Hantering

Uppgifter på säkerhetsskyddsklassificeringsnivån RESTREINT UE/EU RESTRICTED får hanteras i säkra zoner på uppskjutningsbasen enligt följande: Behörig amerikansk personal eller personal från tredje part

- a) ska stänga kontorsdörren vid hantering av uppgifter på säkerhetsskyddsklassificeringsnivån RESTREINT UE/EU RESTRICTED,
- b) ska lägga undan eller täcka över alla uppgifter på säkerhetsskyddsklassificeringsnivån RESTREINT UE/EU om de tar emot en besökare,
- c) får inte lämna uppgifter på säkerhetsskyddsklassificeringsnivån RESTREINT UE/EU RESTRICTED synliga när kontoret är obemannat,
- d) ska permanent vända bort skärmar som visar uppgifter på säkerhetsskyddsklassificeringsnivån RESTREINT UE/EU RESTRICTED från fönster och dörrar för att förhindra att någon ser dem. Bärbara datorer som används vid sammanträden ska ha bländningsskydd/integritetsskydd på skärmen.

Uppgifter på säkerhetsskyddsklassificeringsnivån RESTREINT UE/EU RESTRICTED får hanteras utanför en säker zon, förutsatt att den person som innehar uppgifterna (innehavaren) har åtagit sig att vidta kompensationsåtgärder för att skydda dem från att obehöriga får tillgång till dem. Kompensationsåtgärderna ska minst omfatta följande:

- a) Uppgifter på säkerhetsskyddsklassificeringsnivån RESTREINT UE/EU RESTRICTED får inte läsas på offentliga platser och får inte heller lämnas utan uppsikt i hotellrum eller fordon.
- b) Uppgifter på säkerhetsskyddsklassificeringsnivån RESTREINT UE/EU RESTRICTED ska alltid förvaras under innehavarens personliga kontroll.
- c) Uppgifter på säkerhetsskyddsklassificeringsnivån RESTREINT UE/EU RESTRICTED ska utanför den säkra zonen befordras på det sätt som beskrivs i avsnitt 7 i denna bilaga.
- d) Handlingarna ska förvaras i lämpliga låsta möbler när de inte läses eller diskuteras.
- e) Dörrarna till rummet ska vara stängda när handlingen läses eller diskuteras.

- f) Uppgifterna i handlingen får inte diskuteras över telefon på en icke säker linje eller i ip-telefoni/ip-bildöverföring via en förbindelse som inte är krypterad med en godkänd lösning, eller i ett okrypterat e-brev eller i ett e-brev krypterat med en icke-godkänd lösning.
- g) Mobila anordningar ska vara avstängda (eller i flygläge) medan handlingen diskuteras.
- h) Handlingen får kopieras eller skannas endast med hjälp av fristående (inte anslutet till något nätverk) eller ackrediterad utrustning.
- i) Handlingen får hanteras och tillfälligt hållas utanför en säker zon endast under kortast nödvändiga tid.
- j) Innehavaren får inte kasta bort den säkerhetsskyddsklassificerade handlingen, utan ska återlämna den för förvaring i en säker zon eller säkerställa att den förstörs i en godkänd dokumentförstörare.

4. Förvaring

Papperskopior med uppgifter på säkerhetsskyddsklassificeringsnivån RESTREINT UE/EU RESTRICTED, inbegripet löstagbara lagringsmedier med okrypterad information eller med information krypterad med en icke-godkänd krypteringslösning, ska förvaras i låsta kontorsmöbler i en säker zon. De får tillfälligt förvaras utanför en säker zon under förutsättning att innehavaren har åtagit sig att följa relevanta kompensationsåtgärder enligt andra delen av avsnitt 3 i denna bilaga.

5. Distribution och utlämnande

Hantering och förvaltning, inbegripet distribution av uppgifter på säkerhetsskyddsklassificeringsnivån RESTREINT UE/EU RESTRICTED, är innehavarens ansvar.

Uppgifter på säkerhetsskyddsklassificeringsnivån RESTREINT UE/EU RESTRICTED får inte lämnas ut utan skriftligt förhandsgodkännande från Europeiska kommissionen.

6. Elektronisk överföring

Formerna för elektronisk överföring av uppgifter på säkerhetsskyddsklassificeringsnivån RESTREINT UE/EU RESTRICTED inom Förenta staternas interna myndighetsnätverk ska fastställas från fall till fall genom samråd mellan parterna.

7. Befordran av uppgifter på säkerhetsskyddsklassificeringsnivån RESTREINT UE/EU RESTRICTED

Beroende på vilka medel som finns tillgängliga eller på de särskilda omständigheterna får uppgifter på säkerhetsskyddsklassificeringsnivån RESTREINT UE/EU RESTRICTED befordras fysiskt i form av pappersdokument eller på löstagbara lagringsmedier.

En sändning får innehålla mer än en uppgift på säkerhetsskyddsklassificeringsnivån RESTREINT UE/EU RESTRICTED, förutsatt att principen om behovsenlig behörighet följs.

De förpackningar som används ska förhindra att innehållet går att se. Uppgifter på säkerhetsskyddsklassificeringsnivån RESTREINT UE/EU RESTRICTED ska befordras i ogenomskinliga förpackningar, till exempel ett kuvert, en ogenomskinlig mapp eller en portfölj. Förpackningens utsida får inte vara försedd med någon uppgift om innehållets karaktär eller dess säkerhetsskyddsklassificeringsnivå. Om en inre förpackning används ska den markeras RESTREINT UE/EU RESTRICTED. På båda förpackningarna ska den avsedda mottagarens namn, tjänstetitel och adress anges, samt en returadress om leveransen inte kan utföras.

Alla säkerhetsincidenter som inbegriper uppgifter på säkerhetsskyddsklassificeringsnivån RESTREINT UE/EU RESTRICTED som befordras av godkänd personal eller kurirer ska rapporteras för efterföljande undersökning till ESA:s lokala säkerhetstjänsteman och Förenta staternas säkerhetsmyndighet på uppskjutningsbasen.

Löstagbara lagringsmedier som används för att transportera uppgifter på säkerhetsskyddsklassificeringsnivån RESTREINT UE/EU RESTRICTED ska åtföljas av en fraktsedel med uppgifter om de löstagbara lagringsmedier som innehåller de säkerhetsskyddsklassificerade uppgifterna samt alla filer som finns på dem, så att mottagaren kan göra nödvändiga kontroller.

Endast nödvändiga handlingar får lagras på medierna. Exempelvis bör alla säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter på ett enskilt usb-minne vara avsedda för en och samma mottagare. Avsändaren ska ha i åtanke att det kan krävas en högre säkerhetsskyddsklassificeringsnivå för anordningen som helhet när stora mängder säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter lagras på sådana anordningar.

Endast löstagbara lagringsmedier med vederbörlig säkerhetsskyddsmarkering ska användas för att befordra uppgifter på säkerhetsskyddsklassificeringsnivån RESTREINT UE/EU RESTRICTED. Om uppgifterna är krypterade med en godkänd lösning behöver de löstagbara medierna inte vara märkta.

8. Reproducering

Reproducering av uppgifter på säkerhetsskyddsklassificeringsnivån RESTREINT UE/EU RESTRICTED ska utföras av handhavaren och vara begränsad till enbart de operativa behoven, förutsatt att upphovsmannen inte har meddelat några förbehåll. Handhavaren ska registrera sin distribution.

9. Destruering och radering av uppgifter på säkerhetsskyddsklassificeringsnivån RESTREINT UE/EU RESTRICTED

Enbart dokumentförstörare i säkerhetsklass 4 enligt standarden DIN 32757 och säkerhetsklass 5 enligt standarden DIN 66399, eller motsvarande, är lämpliga för destruering av handlingar på säkerhetsskyddsklassificeringsnivån RESTREINT UE/EU RESTRICTED. Avfallet från godkända dokumentförstörare får bortskaffas som vanligt kontorsavfall.

Alla medier och anordningar som innehåller uppgifter på säkerhetsskyddsklassificeringsnivån RESTREINT UE/EU RESTRICTED ska saneras på vederbörligt sätt när de tjänat ut. De elektroniska uppgifterna ska destrueras eller raderas från it-resurser och tillhörande lagringsmedier på ett sätt som ger rimliga garantier för att uppgifterna inte kan återskapas. Genom saneringen ska uppgifter avlägsnas från lagringsanordningen, och alla etiketter, märkningar och aktivitetsloggar ska också avlägsnas.

10. Hävande av säkerhetsskyddsklassificering

Beslut att uppgifter på säkerhetsskyddsklassificeringsnivån RESTREINT UE/EU RESTRICTED inte längre ska vara säkerhetsskyddsklassificerade får inte fattas utan tillstånd från Europeiska kommissionen.